

ALERT PRAWNY

Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych

Projekt ustawy istotnie zmieniającej zasady odpowiedzialności firm za czyny karalne

W styczniu br. do Sejmu trafił rządowy projekt Ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Projekt wprowadza m.in. konieczność ustanowienia wewnętrznych procedur kontrolnych (compliance), mających na celu weryfikację podejrzeń zgłaszanych przez sygnalistów. Istotną zmianą będzie możliwość ukarania podmiotu zbiorowego, nawet gdy sprawca przestępstwa nie został skazany.

Czego dotyczy projekt ustawy?

Ustawa ureguluje odpowiedzialność podmiotów zbiorowych (przede wszystkim spółek handlowych, ale także np. spółdzielni i fundacji) za popełnione w związku z ich działalnością czyny zabronione (przestępstwa i przestępstwa skarbowe). Czyny karalne mogą być zgodnie z projektem popełnione przez członków organów zarządzających lub nadzorczych, ale także przez pracowników, a ponadto pod pewnymi warunkami przez kontrahentów (podwykonawców) podmiotu zbiorowego lub ich pracowników.

Projekt określa również warunki orzeczenia przepadku majątku podmiotu zbiorowego w sytuacji, kiedy nie są spełnione przesłanki pociągnięcia go do odpowiedzialności, ale wskutek popełnienia czynu zabronionego podmiot osiągnął korzyść majątkową o wartości przekraczającej 500 tys. zł.

Jakimi środkami dysponować będą organy państwa?

Projekt przewiduje szeroką paletę kar i środków karnych. Obok typowych kar pieniężnych i przepadku mienia, ustanawia się sankcje takie, jak:

- rozwiązanie podmiotu,
- zakaz prowadzenia działalności określonego rodzaju,
- zakaz promocji lub reklamy,
- zakaz korzystania z dotacji, subwencji lub pomocy organizacji międzynarodowych,
- zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne,
- obowiązek zwrotu otrzymanej pomocy ze środków publicznych i in.

Wysokość kary pieniężnej sięgnąć może nawet 30 milionów złotych, z możliwością jej zwiększenia do 60 milionów złotych.

Kluczowe dla praktyki obrotu gospodarczego mogą się okazać środki, jakie będą mogły być stosowane już na etapie postępowania przygotowawczego (a zatem przed rozpoznaniem sprawy przez sąd). Jest to przede wszystkim możliwość wprowadzenia zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem, a zatem w istocie pozbawienie właścicieli firm zarządu nad swoim majątkiem.

Ponadto możliwe będzie orzeczenie m.in.:

- zakazu promocji i reklamy,
- zakazu zawierania określonych umów,
- zakazu obciążania i zbywania majątku, a także procesów łączenia, podziału i przekształcenia spółek,
- zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne i wstrzymanie wypłaty wsparcia publicznego.

Projekt przewiduje także generalną zasadę, że w trakcie postępowania nie można zbywać i obciążać przedsiębiorstwa oraz udziałów lub akcji w kapitale zakładowym bez uprzedniego poinformowania organu śledczego, pod rygorem nieważności zawartych umów.

Ochrona sygnalistów

Ustawa ureguluje też kwestie informowania o nieprawidłowościach popełnionych przez pracowników, członków organów i przedstawicieli podmiotów zbiorowych. Przewiduje się konieczność zapewnienia procedur wyjaśniających w razie sygnalizacji ewentualnych naruszeń prawa, a zaniedbania w tym zakresie mogą prowadzić do dwukrotnego zwiększenia kary pieniężnej, jaka zostanie nałożona na podmiot zbiorowy. Sygnaliści korzystają mają z ochrony przed rozwiązaniem zatrudnienia z powodu zgłaszanych przez nich zarzutów.

Łączenia, podziały i przekształcenia spółek

Projekt zakłada także odpowiedzialność prawną następców prawnych spółek podlegającym łączeniu, podziałom lub przekształceniom. W tej sytuacji, w przypadku transakcji M&A, konieczne będzie poświęcenie szczególnej uwagi na ewentualne ryzyko pociągnięcia przejmowanej spółki do odpowiedzialności, a w konsekwencji – przejścia teź odpowiedzialności na nabywcę (inwestora). Powszechną koniecznością mogą się stać zatem badania due diligence pod tym kątem.

Zapraszamy na seminarium w Katowicach

Nowa ustawa może zostać uchwalona w pierwszym kwartale 2019 r. Biorąc pod uwagę konieczność wprowadzenia nowych wewnętrznych procedur w przedsiębiorstwach zapobiegających popełnianiu przestępstw oraz wysokie kary pieniężne, należy odpowiednio przygotować się do wejścia w życie nowych przepisów.

Oferujemy Państwu możliwość pogłębienia wiedzy i wymiany opinii w omawianym zakresie na seminarium organizowanym przez doświadczonych adwokatów i radców prawnych KSP.

Seminarium odbędzie się 27 lutego br. w Katowicach.

Podczas spotkania omówimy najważniejsze zagadnienia związane z projektowanymi przepisami, w tym nowe procedury wewnętrzne, jak zachować należyłą staranność aby uniknąć przewidzianych kar. Dodatkowo poruszymy kwestie związane z obowiązkiem raportowania schematów podatkowych oraz zmiany dotyczące klauzuli o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Szczegółowe informacje na temat seminarium zostaną wysłane do Państwa. Zachęcamy też do kontaktu z Małgorzatą Popiek pod adresem malgorzata.popiek@ksplegal.pl lub telefonicznie +32 731 68 52, która udzieli Państwu wszelkich niezbędnych informacji.

EKSPERCI KSP:

dr TOMASZ SROKOSZ
partner, radca prawny
tomasz.srokosz@ksplegal.pl
+48 32 731 68 52

ADAM ROSZYK
starszy prawnik, adwokat
adam.roszyk@ksplegal.pl
+48 32 731 68 57

JACEK OSIPIUK
starszy prawnik, adwokat
jacek.osipiuk@ksplegal.pl
+48 32 731 68 65